

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐξάρχων, ὑπὸ
Κ. Μ. Ράλλη*.

I. — Ἐξάρχος καλεῖται, ὁ εἰς ὃν μεταβιβάζεται ὑπὸ τῆς συνόδου τοῦ πατριάρχου ἢ τοῦ μητροπολίτου ἄσκησις δικαίων αὐτοῖς προσηκόντων¹.

II. — Λαμβάνει ἐντολὴν δηλουμένην διὰ τῶν ὄρων: *ἐξαρχικῶ λόγῳ*² ἢ *ἐξαρχικῶς*³ ἀλλ' ἔστιν ὅτε ἀνατίθενται ἐξαρχικὰ δίκαια ἄνευ μνείας τοῦ ὄρου *ἐξαρχικά*⁴.

III. — Καθίσταται:

1. Κληρικὸς καὶ δὴ Α' πρεσβύτερος, ἢ ἀπλοῦς ἤτοι μὴ κεκτημένος ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα (ὀφφίκιον)⁵, ἢ τετιμημένος δι' ἀξιώματος (ὀφφικίου), ὡς α) τοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οἰκονόμου⁶, ἢ β) τοῦ τοῦ χαρτοφύλακος⁷, ἢ τοῦ τοῦ λογοθέτου⁸, ἢ τοῦ τοῦ σακελλίου⁹, ἢ τοῦ τοῦ πρωτοπαπᾶ¹⁰, ἢ γ) μοναστηριακοῦ, ὡς τοῦ τοῦ ἀρχιμαν-

* Ἐξήγησις συντετημένων λέξεων:

A. D.=Acta et Diplomata, ed. Miklosich et Müller.

A. P.=Acta Patriarchatus Constantinopolitani, ed. Miklosich et Müller.

E. A.=Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια, Κωνσταντινουπόλεως.

E. Φ.=Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος Ἀλεξανδρείας.

M.=Μητροπολίτης.

Π.=Πατριάρχης.

Π. E.=Πατριαρχικά ἔγγραφα, ἔκδ. Κ. Δελικάνη.

Συντ.=Σύνταγμα ἱερῶν κανόνων, ἔκδ. Γ'. Α. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ.

¹ Ὅρα ὁμοῦ καὶ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. V.

² A. P., 2, σ' 49.

³ A. P., 2, σ. 221, 90. 76, A. D., 2, σ. 348.

⁴ Ὅτω ἄνευ χρήσεως τῶν ὄρων τούτων ἀνετέθη διὰ τοῦ ἀπὸ Νοεμβρίου 1384 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος τῷ Μ. Σουγδαίας καὶ Φούλλων καὶ τῷ ἱερομονάχῳ Ἰσιδώρῳ ἢ ἐπιτόπιος ἐξέτασις ἀφορώσης εἰς ἐνοριακά. A. P., 2, σ. 67.

⁵ Ὅτω διὰ τοῦ ἀχρονολογήτου, ἀλλὰ πάντος ἀπὸ λήγοντος τοῦ ἰδ' αἰῶνος, γράμματος ἀνετέθη τῷ πρεσβυτέρῳ Μιχαήλ ὡς ἐξάρχῳ ἢ οἰκονομία καὶ διοίκησις τῶν ἐν τῇ πόλει Φιλαδελφείᾳ πατριαρχικῶν δικαίων. A. P., 2, σ. 96 - 97.

⁶ Ὅτω τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἐξαρχίαν Ἀκοβαν ὁ μέχρι τοῦ 1611 κατέχων αὐτὴν μέγας πρωτοπαπᾶς τῆς Μεγ. ἐκκλησίας ἐξεχώρησε τῷ οἰκονόμῳ καὶ πρεσβυτέρῳ Δημητρίζανης παπᾶ Μανουὴλ καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Σταματίῳ Λογοθέτῃ. Ὅρα ἐν E. A. ἔτ. 33, 1913, σ. 250.

⁷ Ὅτω διὰ τοῦ ἀπὸ Ἰουνίου 1394 πατριαρχικοῦ γράμματος ἐδόθη ἐξαρχικῶς τῷ χαρτοφύλακι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κίου Γεωργίῳ τῷ Ἀπλημμελές αὐτῆς. A. P., 2, σ. 221.

⁸ Συντ., 5, σ. 587.

⁹ Ὅτως ὁ σακελλίου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ Ἰοζοτηνὸς ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ Π. Φιλοθέου ἐξαρχος πρὸς διενέργειαν ἀνακρίσεων εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἱερομονάχου κατηγοριῶν. Ὅρα τὴν ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1372 συνοδικὴν διάγνωσιν τοῦ Π. Φιλοθέου ἐν A. P., 1, σ. 592.

¹⁰ Ὅτως ἀνετέθη διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1395 πατριαρχικοῦ γράμματος τῷ πρωτοπαπᾶ Πέτρῳ ἢ διοί-

δρίτου¹. ἀλλὰ καὶ ἀπλοῦς ἱερομόναχος, καθίσταται ἔστιν ὅτε ἔξαρχος². ἢ δ) πρωτοκα-
νονάρχους³, εἴτε Β' ἀρχιερεὺς α) μητροπολίτης, ἢ καὶ πλείοσιν ἅμα⁴, εἴτε β) πατριάρ-
χης πρῶν⁵. αἰτίποτε ἀρχιερεὺς πέμπεται, ὡς εἰκός, ἔξαρχος πρὸς ἀνάδειξιν μητροπο-
λίτου⁶. εἴτε Γ' μητροπολίτης καὶ ἱερομόναχος⁷.

2. Γινώσκων τὴν τοῦ τόπου γλῶσσαν ἐν τῇ εἰς ἣν πέμπεται χώραν ἀλλόγλωσσον⁸.

3. Διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἀποφάσεως, ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰ κελεύσματος
(ὄρισμοῦ) τοῦ αὐτοκράτορος⁹, ἢ τῇ αἰτήσῃ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς¹⁰.

κῆσις τῆς μητροπόλεως Ρωσσοβλαχίας. Π. Ε., 3, σ. 664. Τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἔξαρχίαν Ἐκοβαν μέχρη
τοῦ ἔτ. 1611 κατεῖχεν ὁ μέγας πρωτοπαπᾶς τῆς Μεγ. ἐκκλησίας. Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 250.

¹ Οὕτω κατεστάθη ἔξαρχος Μυκόνου ἐν ἔτει 1687 ὑπὸ τοῦ Π. Διονυσίου Δ' τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.
Ἔρα ΖΕΡΑΕΝΤΟΥ, Ἐκκλησιᾶν Νήσων, σ. 127 - 128.

² Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1395 πατριαρχικοῦ γράμματος παρεδόθησαν τὰ περὶ τὴν χαζα-
ρίαν πατριαρχικὰ δίκαια πρὸς τὸν ἱερομόναχον Ματθαῖον, Α. Ρ., 2, σ. 249, διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1395
πατριαρχικοῦ γράμματος παρεδόθησαν τῷ ἱερομονάχῳ Κυρίλλῳ τὰ περὶ τὴν Τραπεζοῦντα πατριαρχικὰ
δίκαια, Α. Ρ., 2, σ. 246, διὰ τοῦ ἀπὸ Μαρτίου 1767 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π.
Σαμουήλ τοῦ Α' ἔξαρχικῶς ἀνετέθη τῷ προηγουμένῳ τῆς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἰωάσαφ, ἡ ἔρευνα
τῶν κατὰ τὴν ἐν Πάτμῳ μονῆν βιβλίων κλπ., Α. Δ., 6, σ. 348 - 349.

³ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ 1652 γράμματος τοῦ Π. Παΐσιου, ἐδόθη ἡ ἔξαρχία Τριγλάς τῷ πρωτοκανο-
νάρχῳ Δημητρίῳ, τοῖς μετ' αὐτὸν ἑξάρχους καθιστᾶν. Ἔρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 252.

⁴ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1387 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος ἀνετέθη εἰς δύο ὁμόρους
ἀρχιερεῖς ἡ ἑξακρίβωσις τοῦ ἂν τὰ περὶ ὧν ἡ ἔρις ἐνοριακὰ δίκαια τῶν Ἀμβριούλων προσῆκον τῷ Μ.
Σμύρνης ἢ τῷ Μ. Ἐφέσου, Α. Ρ., 2, σ. 96.

⁵ Οὕτως ἐπέμφθη ἀρχομένου τοῦ ιη' αἰῶνος ὑπὸ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας εἰς Οὐγκροβλαχίαν πρὸς ρύθμι-
σιν τῶν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ Π. πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Νήφων. Π. Ε., 3, σ. 335 σημ.

⁶ Οὕτως ἐπέμφθη εἰς Οὐγκροβλαχίαν ὁ Μ. Δρύστρας Μακάριος ὡς πατριαρχικὸς ἔξαρχος ἐπὶ τῷ
ἀναδεῖξαι μεταθέσεως λόγῳ Μ. Οὐγκροβλαχίας τὸν ἐπίσκοπον Ριμνίκου Ἰγνάτιον. Ἔρα τὸ ἀπὸ 1653
γράμμα τοῦ Π. Ἰωαννικίου τοῦ Β' πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν τῆς μητροπόλεως Οὐγκροβλαχίας
ἐν Π. Ε., 3, σ. 333 - 335.

⁷ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Νοεμβρίου 1384 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος ἀνετέθη τῷ Μ. Σου-
γδαίας καὶ Φούλλων καὶ τῷ ἱερομονάχῳ Ἰσιδώρῳ ἡ ἐπιτόπιος ἐξέτασις τῆς ἔριδος τῶν μητροπολιτῶν
Χερσώης καὶ Γοτθίας τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἐνορίας Σικῆτας, Παρθενίτας, Λαμπάδας, Φούνας καὶ τῆς Ἀλα-
νίας, ἑκατέρου τῶν μητροπολιτῶν ἀντιποιουμένου τῶν εἰρημένων χωρῶν διὰ μαρτύρων. Α. Ρ., 2, σ. 67.

⁸ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1397 ἐνταλτηρίου γράμματος τοῦ Π. Καλλίστου τοῦ Β' ἐπέμφθη
ὡς ἔξαρχος εἰς Μαυροβλαχίαν καὶ Γαλίτζαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βηθλεὲμ Μιχαὴλ γινώσκων τὴν ἐκεῖ
λαλουμένην γλῶσσαν. Α. Ρ., 1, σ. 278 - 280 καὶ Π. Ε., 3, σ. 669 - 671.

⁹ Οὕτω κατεστάθη ἔξαρχος Μαυροβλαχίας ὁ Μ. Μυτιλήνης. Ἔρα τὸ πατριαρχικὸν ἐνταλτήριον
γράμμα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 256 καὶ ἐν Π. Ε., 3, σ. 668 - 669.

¹⁰ Οὕτως ἀρχομένου τοῦ ιε' αἰῶνος ἐπέμφθη εἰς Βλαχίαν ὑπὸ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας ὁ Π. πρῶν Κων-
σταντινουπόλεως Νήφων ὁ Β' πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῇ αἰτήσῃ τοῦ τότε
ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ραδούλου. Π. Ε., 3, σ. 335.

4. Πρὸς Α' ἐποπτεῖαν πατριαρχικῶν μοναστηρίων καὶ καθόλου διοικήσιν εἶτε α) ἐν τμήματι ἐπαρχίας τινός¹, εἶτε β') ἐν πάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ², εἶτε γ) ἐν πλείοσιν ἐπαρχίαις³, εἶτε δ) ἐν πατριαρχικῇ ἐξαρχίᾳ⁴, Β' πρὸς διενέργειαν εἶτε: α) μιᾶς πράξεως ὡς αα) πρὸς ἐξέτασιν ἐρίδων δύο μητροπολιτῶν περὶ ἐνοριῶν, ὧν ἀντιποιοῦνται ἀμφοτέροι⁵, ἢ ββ) πρὸς ἐξέτασιν κατηγοριῶν κατὰ κληρικῶν^{6α}, ἢ γγ) πρὸς ἀνάδειξιν νέου

¹ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1347 γράμματος τοῦ Π. Ἰσιδώρου ἀνετέθη τῷ Μ. Φιλαδελφείας πρὸς τῇ διοικήσει τῶν δικαίων τῆς μητροπόλεως Σμύρνης καὶ ἡ τῶν περὶ ἀμφοτέρας τὰς Φωκαίας πατριαρχικῶν ἐξαρχικῶν δικαίων, Α. Ρ., 1, σ. 256, διὰ τοῦ ἀχρονολογήτου, ἀλλὰ πάντως ἀπὸ λήγοντος τοῦ ἰδ' αἰῶνος γράμματος ἀνετέθη τῷ πρεσβυτέρῳ Μιχαῆλ ὡς ἐξάρχῳ, ἢ οἰκονομία καὶ διοικήσιν τῶν ἐν τῇ πόλει Φιλαδελφείᾳ πατριαρχικῶν δικαίων, Α. Ρ., 2, σ. 96-97, διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1384 πατριαρχικοῦ γράμματος ἐδόθησαν τῷ Μ. Λαοδικείας ἐξαρχικῶς αἱ χῶραι, τὸ Κοτυαεῖον, τὸ Κουλαῖ καὶ ἡ Κόλιδα, πατριαρχικὰ ὄντα μετὰ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτῶν, Α. Ρ., 2, 88, διὰ τοῦ ἀπὸ Ἰουλίου 1401 πατριαρχικοῦ γράμματος κατεστάθη ὁ ἀρχιμανδρίτης καὶ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Φιλοκάλλου Ἰγνάτιος ἐξαρχος εἰς πάντα τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ πάσῃ Θεσσαλίᾳ καὶ ἐν Βερροίᾳ καὶ ἐν Λαρίσῃ καὶ πάσῃ τῇ δευτέρᾳ Θεσσαλίᾳ πατριαρχικὰ δίκαια, Α. Ρ., 2, σ. 524, διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1370 γράμματος τοῦ Π. Φιλοθέου ἀνετέθη τῷ Μ. Βάρνης ἡ ἐξαρχικὴ διοικήσιν τῶν παρὰ τὴν μητρόπολιν αὐτοῦ Βάρναν πατριαρχικῶν καστελλίων ἦτοι τῆς Γαλιάκρας, τῆς Τρίστρας, τῆς Κάρναβας, τῆς Κρανεάς καὶ τῶν Γερανίων, Α. Ρ., 1, σ. 528, διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1395 πατριαρχικοῦ γράμματος παρεδόθησαν τὰ περὶ τὴν χαζαρίαν πατριαρχικὰ δίκαια ἡγοῦν ἡ Ἰαλίτα καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς τὸν ἱερομόναχον Μαθαῖον, Α. Ρ., 2, σ. 249.

² Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1371 γράμματος τοῦ Π. Φιλοθέου ἐδόθη τῷ Μ. Λαρίσας ἡ διοικήσιν τῶν ἐν πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ πατριαρχικῶν δικαίων, Α. Ρ., 1, σ. 589, διὰ τοῦ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1387 πατριαρχικοῦ ἐξαρχικοῦ γράμματος κατεστάθη ὁ ἱερομόναχος Ἰερεμίας ἐξαρχος πρὸς τὴν ἐν Χίῳ δι' ἐνέργειαν πάντων τῶν πατριαρχικῶν δικαίων (εἶτι δὲ καὶ τὸ καθιεροῦν ναοὺς καὶ σφραγίζειν ἀναγνώστας.

³ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1354 γράμματος τοῦ Π. Φιλοθέου ἀνετέθη τῷ Μ. Μονεμβασίας ἡ ἐποπτεία τῶν ἐν πάσῃ τῇ Πελοποννήσῳ πατριαρχικῶν μοναστηρίων, Α. Ρ., 1, σ. 328, διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1386 ἐδόθησαν τῷ Μ. Κορινθίας ἐξαρχικῶς πάντα τὰ κατὰ τὴν Πελοπόννησον πατριαρχικὰ δίκαια, Α. Ρ., 2, σ. 76. Ὁ Π. κατέστησεν ἐξαρχον πάντων τῶν περὶ τὴν Δύσιν πατριαρχικῶν δικαίων τὸν ἱερομόναχον Γρηγόριον. Τὴν ἀπὸ Ἀπριλίου 1389 ὑπόσχεσιν αὐτοῦ ὅρα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 133. Διὰ τοῦ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1222 ὑπομνήματος τοῦ Π. Μανουὴλ Α' κατεστάθη ὁ μοναχὸς Παῦλος ὁ Ἀγιοπαυλίτης ἐξαρχος τῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λάτρους πατριαρχικῶν μονῶν.

⁴ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Μαρτίου 1769 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π. Σαμουὴλ τοῦ Α' ἐξαρχικῶς ἀνετέθη τῷ προηγουμένῳ τῆς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἰωάσαφ, ἡ ἔρευνα τῶν κατὰ τὴν ἐν Πάτμῳ μονῆν βιβλίων τοῦ σχολείου καὶ τὰ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τριάκοντα ἤδη ἐτῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα ἐν τῷ εἰρημένῳ γράμματι, Α. Δ., 2, σ. 348-349.

⁵ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Νοεμβρίου 1384 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος ἀνετέθη εἰς . . . ἡ ἐπιτόπιος ἐξέτασις τῆς ἐρίδος τῶν μητροπολιτῶν Χερσῶνος καὶ Γοτθίας τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Συκίτας, τῆς Παρθενίτας, τῆς Λαμπάδας, τῆς Ἀλούστας, τῆς Φούνας καὶ τῆς Ἀλανίας, ἵνα ἐξακριβώσωσιν ἂν αἱ μνημονευθεῖσαι χῶραι ἦσαν τοῦ Γοτθίας ἢ τοῦ Χερσῶνος, Α. Ρ., 2, σ. 67, διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1387 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος ἀνετέθη εἰς δύο ὁμόρους ἀρχιερεῖς ἡ ἐξακρι-

Μ.¹, ἢ δδ) πρὸς εἰσπραξίν τῶν παρ' ἐπισκόπων τῆ Μεγ. ἐκκλησίας ὀφειλομένων ζητιῶν², ἢ εε) πρὸς ἐξέτασιν μοναστηριακῶν σχολῶν³, ἢ ςς) πρὸς ἐξέτασιν τῶν μοναστηριακῶν πραγμάτων τὰ καθ' ἣν ἐνίοτε ὀρίζονται εἰδικώτερον⁴, ἢ ζζ) πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐν τινὶ τόπῳ σταυραπηγιακῶν μοναστηρίων εἴτε πάντων, εἴτε τινῶν ἐξ αὐτῶν, εἴτε ἐνὸς μόνου⁵, εἴτε:

2. Πλειόνων πράξεων, ὡς πρὸς διοίκησιν τῶν ἐν τινὶ τόπῳ πατριαρχικῶν δικαίων⁶.

IV. — Τῷ ἐξάρχῳ προσήκει:

1. Μάλιστα ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς ἐξαρχίαις τὸ καρποῦσθαι τὴν πρόσοδον τῶν πατριαρχικῶν δικαιωμάτων πρὸς ζωάρκειαν⁷, πρὸς εἰσπραξίν δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν βωσις περὶ τοῦ ἂν τὰ ἐνοριακὰ δίκαια τῶν Ἀμβρουσίλων ἀνήκον τῷ Μ. Σμύρνης ἢ τῷ τῆς Ἐφέσου, καθ' ὅσον ἀμφοτέροι ἀντιποιοῦντο αὐτῶν, Α. Ρ., 2, σ. 96.

^{6a} Οὕτως ὁ σακελλίου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ Τοξοτηνὸς ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ Π. Φιλοθέου ἕξαρχος πρὸς διενέργειαν ἀνακρίσεων ὡς πρὸς τὰς κατὰ τινος ἱερομονάχου κατηγορίας. Ὅρα τὴν ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1372 συνοδικὴν διάγνωσιν τοῦ Π. Φιλοθέου ἐν Α. Ρ., 1, σ. 592. Πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Καρακάλλου Δοσιθέου κατηγοριῶν ἐπέμφθη ἕξαρχος ὁ ἐπίσκοπος Γορτύνης Μελέτιος. Ὅρα τὸ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1862 συνοδικὸν γράμμα τοῦ Π. Ἰωακείμ Π. Ε., 1, σ. 144.

¹ Οὕτω ἐπέμφθη εἰς Οὐγκροβλαχίαν ὁ Μ. Δρυστρας Μακάριος πρὸς τὸ ἀναδειξάι μεταθέσεως λόγῳ Μ. Οὐγκροβλαχίας τὸν ἐπίσκοπον Ριμνίκου, Ἰγνάτιον. Ὅρα τὸ ἀπὸ 1653 γράμμα τοῦ Π. Ἰωαννικίου πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν Οὐγκροβλαχίας ἐν Π. Ε., 3, σ. 333 - 335.

² Πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐπέμφθη λ. χ. πρὸς τὸν Μ. Τυρνόβου Ἀθανάσιον πατριαρχικὸς ἕξαρχος. Ὅρα τὸ πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα ἐν Συντ., 5, σ. 587.

³ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Μαρτίου 1769 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Ἀ' ἐξαρχικῶς ἀνετέθη τῷ προηγουμένῳ τῆς σταυραπηγιακῆς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἰωάσαφ, ἵνα ἐρευνησῆ τὰ κατὰ τὴν ἐν Πάτμῳ σχολήν, εἰδικώτερον δὲ τὰ τῶν βιβλίων, τὰ τοῦ σχολείου ἄσπρα τὰ δοθέντα δανειακῶς καὶ τὰ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα ἐν τῷ εἰρημένῳ γράμματι, Α. Δ., 6, σ. 348 - 349.

⁴ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Μαρτίου 1835 συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π. Κωνσταντίου ἐνετάλη ὁ εἰς Ἅγιον Ὅρος πεμφθεὶς ὡς ἕξαρχος Μ. καὶ πρόεδρος Ἀγκύρας Γεράσιμος νὰ ἐξετάσῃ ἐν ἐκάστῃ μονῇ, σκήτῃ ἢ κελίῳ τὰ κατὰ τὸ μοναδικὸν ἐπάγγελμα τῶν μοναχῶν, καὶ κατὰ τὸν χαρακτήρα, τὸν ραγιαδισμόν, τὰ ἀφορῶντα εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν πατέρων, τὰς ἐκάστης μονῆς προσόδους καὶ δαπανήματα, τὴν τῶν ἰδιορρυθμῶν μονῶν ἐνδεχομένην ἐπιθυμίαν περὶ μετατροπῆς αὐτῶν εἰς κοινόβια καὶ τὴν τῶν κοινοβίων χαρὰν ἢ μὴ ἐκ τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος. Ὅρα ἐν Ε. Φ., 11, 1911, σ. 388.

⁵ Οὕτω ἐπέμφθη εἰς Ἅγιον Ὅρος ὁ Μ. Κασσανδρείας πρὸς τακτοποίησιν τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Παύλου. Ὅρα τὸ ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1842 συνοδικὸν γράμμα τοῦ Π. Γερμανοῦ ἐν Ε. Φ., 11, 1911, σ. 389.

⁶ Οὕτω διὰ τοῦ ἀχρονολογήτου, ἀλλὰ πάντως ἀπὸ λήγοντος τοῦ ἰδ' αἰῶνος γράμματος ἀνετέθη τῷ πρεσβυτέρῳ Μιχαήλ ὡς ἐξάρχῳ ἢ οἰκονομία καὶ διοικήσις τῶν ἐν τῇ πόλει Φιλαδελφείας πατριαρχικῶν δικαίων, Α. Ρ., 2, 96 - 97, ἐν τῷ μητροπόλει Ρωσοβλαχίας ὁ πρωτοπαπὰς Πέτρος κατεστάθη ἕξαρχος πρὸς διενέργειαν πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ὅρα τὸ πατριαρχικὸν γράμμα πρὸς τὸν βοεβόδαν Ρωσοβλαχίας Στέφανον ἐν Π. Ε., 3, σ. 665 - 666.

⁷ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1676 εὐεργετικοῦ γράμματος τοῦ Π. Διονυσίου τοῦ Ἀ' παρεχωρήθη

δικαιωμάτων, επιτρέπεται αὐτοῖς καὶ ἡ κατάστασις ἐπιτρόπου. Τὸ πρὸς τὸ πράττεσθαι τὸν ἑξαρχον καὶ διὰ ἐπιτρόπου, ὑπ' αὐτοῦ καθισταμένου τὰ τοιαῦτα ἐκκλησιαστικά δικαιώματα ὀρίζεται ἔστιν ὅτε ρητῶς διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ γράμματος τοῦ καθιστῶντος τὸν ἑξαρχον¹ ὅτι οὗτος θὰ ἔχη τὸ πρὸς κατάστασιν ἐπιτρόπου δικαίωμα.

2. Τὸ ἐν χηρευούσαις ἐπισκοπαῖς ἀσκεῖν τὰ ἀρχιερατικά καὶ καθόλου τὴν ποιμαντορίαν, ἐξαιρουμένης μόνον τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως². Περὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐπισκοπὴν διοίκησιν χηρευούσης ἐπισκοπῆς καθισταμένου ἐξάρχου ὀρίζεται ἔστιν ὅτε ὅτι τὰς καθιερώσεις τῶν ναῶν θὰ ποιῆται ἐπὶ σταυροπηγίῳ πατριαρχικῷ διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπ' ὀνόματι ἐπισκόπου καθιερώσεως αὐτῶν γνησίου ἐν αὐτῷ ἐπισκόπου μὴ ὄντος³. Εἰς ἱερεῖς καθισταμένους πατριαρχικούς ἐξάρχους παρέχεται ἔστιν ὅτε ἡ ἀδεια τοῦ τελεῖν τὰ ἀρχιερατικά, πλήν, ὡς εἰκός, τοῦ χειροτονεῖν, ὡς τὸ καθιεροῦν ναοὺς, καθιστᾶν πνευματικούς πατέρας, σφραγίζειν ἀναγνώστας, διδόναι ἀδείας γάμων, ἐξετάζειν τοὺς χειροτονηθησομένους καὶ πέμπειν αὐτοὺς πρὸς τὸ χειροτονηθῆναι πρὸς ὄμορον ἐπίσκοπον καὶ καθόλου ἔχειν τόπον ἐπισκόπου⁴.

3. Τὸ ἐκτελεῖν τὴν ἀνατεθεῖσαν ἐντολὴν κατὰ τὰς δοθείσας αὐτῷ ὁδηγίας προφορικῶς (αὐτοστομάτως) ἢ ἐγγράφως, ἀλλὰ καὶ κατ' ἰδίαν κρίσιν — «ἐκχωροῦμέν σοι προᾶξαι καθὼς ἂν εὐρηγῆς» — αἰέποτε τηρουμένης, ὡς εἰκός, τῆς κανονικῆς ἀκριβείας⁵, τῆς ἑταιριάρχῃ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας Δημητρίῳ ἢ ἐξαρχικῇ δεσποτεῖα τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον πατριαρχικῶν μοναστηρίων. Ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 251.

¹ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ 1652 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π. Παΐσιου τοῦ Α' δι' οὗ ἐδόθη ἡ ἀνασυσταθεῖσα ἐξαρχία Τριγλίας τῇ πρωτοκανονάρχῳ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Δημητρίῳ ἐπετρόπη αὐτῷ τε καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ἐξάρχοις τὸ καθιστᾶν ἐτησίως ἐπίτροπον πρὸς τὸ πράττεσθαι τὰ ἐκκλησιαστικά εἰσοδήματα. Ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 252. Ὁ τῇ 1687 ἀφικόμενος εἰς Μύκονον πατριαρχικός ἐξαρχος ἀρχιμανδρίτης Μακάριος κατέστησε τὸν τῆς τῶν Μυκονίων ἐκκλησίας οἰκονόμον Μᾶρκον ἐπίτροπον αὐτοῦ πρὸς εἰσπραξίν τῶν ἐξαρχικῶν πατριαρχικῶν δικαιωμάτων. Ὅρα ΖΕΡΑΝΤΟΥ, Ἐκκλησ. νήσ. σ. 127-128.

² Οὕτω κατεστάθη πατριαρχικός ἐξαρχος καὶ ἐπίτροπος ἐν τῇ χηρευούσῃ ἀρχιεπισκοπῇ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου ὁ Μ. Λαρίσης Μακάριος. Ὅρα τὸ κατ' ἀρχιερέως πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα ἐν Συντ., 5, σ. 585-586. Διὰ τοῦ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1400 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος ἀνετέθη τῷ Μ. Ἡρακλείας ἢ ἐπισκοπικῇ διοίκησιν τῶν κατὰ τὴν Θράκην, Μακεδονίαν καὶ κατὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν χηρευουσῶν μητροπόλεων καὶ ἐκκλησιῶν διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς καταστάσεως ἐν αὐταῖς γνησίων ἀρχιερέων. Ὅρα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 449-451.

³ Τοῦτο ὀρίσθη λ. χ. διὰ τοῦ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1400 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος περὶ τοῦ Μ. Ἡρακλείας ἢ ἀνετέθη ἐξαρχικῶς ἢ ἐπισκοπικῇ διοίκησιν τῶν ἐν Θράκῃ, Μακεδονίᾳ καὶ κατὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν χηρευουσῶν μητροπόλεων καὶ ἐκκλησιῶν. Ὅρα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 449-451.

⁴ Τὰ δικαιώματα ταῦτα ἐδόθησαν λ. χ. τῇ κατασταθέντι ἐξάρχῳ Ρωσοβλαχίας πρωτοπαπᾶ Πέτρῳ. Ὅρα τὴν πρὸς τὸν κληρον καὶ λαὸν Ρωσοβλαχίας πατριαρχικὴν ἐγκύκλιον ἐν Π. Ε., 3, σ. 667-668.

⁵ Ὅρα τὸ ἐνταλτήριο γράμμα πρὸς τὸν Μ. Μιτυλήνης πεμφθέντα ἐξαρχον εἰς Μαυροβλαχίαν ἐν Α. Ρ., 2, σ. 256-257 καὶ ἐν Π. Ε., 3, σ. 668-669.

ὅπερ ἔστιν ὅτε καὶ ρητῶς ὑπόσχεται¹. Διὰ τῆς παρεχομένης τῷ ἐξάρχῳ ἐντολῆς τίθενται ἔστιν ὅτε περιορισμοὶ τινες, ὡς Α' ὅτι ἡ τοῦ πράγματος ἐξέτασις θὰ γίνηται διὰ μαρτύρων², ὀριζομένων ἔστιν ὅτε εἰδικώτερον αὐτῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν³, ἢ Β' ἄλλοι περιορισμοὶ ὡς πρὸς τὴν ἀσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐξάρχου, ὡς ἀπαγόρευσις τοῦ εἰσέρχεται αὐτὸν εἰς πατριαρχικὴν μονὴν καὶ εἰς τὰ αὐτῇ ὑποκείμενα πατριαρχικὰ χωρία⁴.

4. Τὸ ἀσκεῖν τὰ ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς ἐξαρχίας δίκαια, Α' κατὰ πάντα τὸν βίον, ἂν μὴ ὀρίζεται ἄλλως⁵. Τὴν κατὰ πάντα τὸν βίον παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ πατριαρχικὴν ἐξαρχίαν δύναται ὁ ἐξάρχος νὰ μεταβιβάσῃ ἑτέρῳ. Ἡ τοιαύτη μεταβίβασις γίνηται α) πρὸς ἓνα ἢ πλείονας⁶, β) κατὰ πάντα τὸν βίον αὐτῶν⁷, γ) διὰ συμφωνίας κυρουμένης ὑπὸ τοῦ Π.⁸, εἴτε Β' ἐπὶ χρόνῳ ὀρισμένῳ⁹, εἴτε Γ' μέχρι τῆς εἰς μητρόπολιν

¹ Οὕτως ὁ ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ Π. κατασταθεὶς ἐξάρχος πάντων τῶν περὶ τὴν Δύσει πατριαρχικῶν δικαίων ὑπέσχετο τὴν ἀσκησιν τοῦ ἐξαρχικοῦ αὐτοῦ καθήκοντος νομίμως καὶ κανονικῶς.

² Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Νοεμβρ. 1384 πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου γράμματος ἀνετέθη τῷ Μ. Σουγδαίας καὶ Φούλλων, ὡς καὶ τῷ ἱερομονάχῳ Ἰσιδώρῳ ἢ ἐπιτόπιος διὰ μαρτύρων ἐξέτασις τῆς τῶν μητροπολιτῶν Χερσῶνος καὶ Γοτθίας ἔριδος τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἐνορίας Συκῆτας, Παρθενίτας, Λαμπάδος, Ἀλούστας, Φούνας καὶ Ἀλανίας, τίνι τῶν εἰρημένων προσῆκον αἰ μνημονευθεῖσαι ἐνορίαί. "Ὅρα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 67.

³ Οὕτως ὁ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν κατηγοριῶν κατὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Καρακάλλου πεμφθεὶς ὡς ἐξάρχος ἐπίσκοπος Γορτύνης Μελέτιος, ἐνετάλη ἵνα ἐξετάσῃ τὰ πράγματα μετὰ τῶν ἡγουμένων τῶν μονῶν τοῦ Ζωγράφου καὶ τοῦ ἁγίου Παύλου, ὡς καὶ δύο τῶν μελῶν τῆς ἱεραῆς συνάξεως. "Ὅρα τὸ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1862 συνοδικὸν γράμμα τοῦ Π. Ἰωακείμ ἐν Ε. Φ., 11, 1913, σ. 144.

⁴ Οὕτω διὰ τοῦ ἀχρονολογήτου γράμματος τοῦ Π. Μανουὴλ τοῦ Β' ἀπηγορεύθη ἡ εἰς τὴν κατὰ τὸ Λάτρον ὄρος πατριαρχικὴν τοῦ ἁγίου Παύλου μονὴν καὶ εἰς τὰ αὐτῇ ἀνήκοντα πατριαρχικὰ χωρία εἰσοδος, καὶ πρὸς αὐτὸ ἔτι τὸ ἐξομολογεῖν τῷ πατριαρχικῷ ἐξάρχῳ, ᾧ ἀποτευχίζεται ἡ ἐκεῖσε εἰσοδος. "Ὅρα ἐν Α. Δ., 4, σ. 302-303.

⁵ Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1371 γράμματος τοῦ Π. Φιλοθέου ἐδόθη τῷ Μ. Ααρίας ἢ διαίτησις τῶν ἐν πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ πατριαρχικῶν δικαίων κατὰ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ. "Ὅρα ἐν Α. Ρ., 1, σ. 589. Διὰ τοῦ ἀπὸ Αὐγούστου 1676 εὐεργετικοῦ γράμματος τοῦ Π. Διονυσίου τοῦ Δ' παρεχωρήθη τῷ ἐταιρείαρχῳ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Δημητρίῳ ἢ ἐξαρχικὴ δεσποτεία τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον πατριαρχικῶν μοναστηρίων πρὸς τὸ πράττεσθαι τὰ ἑαυτῶν ἐτήσια κατὰ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ εἰς μερικὴν περιθάλψιν καὶ ζωάρκειαν, διὰ τὸ ἀόκνως καὶ ἐπιμελῶς ὑπουργεῖν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ καὶ Μεγ. ἐκκλησίᾳ. "Ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 251.

⁶ Οὕτω τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ἐξαρχίαν Ἀκοβαν ὁ μέχρι τοῦ ἔτους 1611 κατέχων αὐτὴν μέγας πρωτοπαπᾶς τῆς Μεγ. ἐκκλησίας ἐξεχώρησε τῷ οἰκονόμῳ Δημητρίζανης παπα Μανουὴλ καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Σταματίῳ Λογοθέτῃ.

⁷ Οὕτω ἡ μνημονευθεῖσα ἐξαρχία Ἀκοβα ἐξεχωρήθη πρὸς τοὺς εἰρημένους ἵνα νέμονται αὐτὴν κατὰ πάντα τὸν βίον.

⁸ Οὕτω τὴν ἐκχώρησιν πρὸς τοὺς εἰρημένους τῆς μνημονευθείσης ἐξαρχίας ἐκύρωσεν ὁ Π. Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος ὁ Β'. "Ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 250.

⁹ Οὕτω διὰ τοῦ ἀχρονολογήτου, πάντως δ' ἀπὸ λήγοντος τοῦ ἰδ' αἰῶνος πατριαρχικοῦ ἐνταλτηρίου

μετατροπῆς τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας¹, ὅτι παντὸς πατριαρχικοῦ ἐξάρχου τὰ καθήκοντα λήγουσι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης ἐντολῆς, εἴτε Δ' ἢ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐπισκόπου, ἔστιν πάνυ εἰκός².

5. Τὸ τελεῖν τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα ἄνευ ἀμοιβῆς, μὴ ἐπιτρεπομένου αὐτῷ τῶ αἰτεῖσθαι—ὑπὲρ ἔστιν ὅτε καὶ ρητῶς ὀρίζεται—τὸ κανονικὸν ἢ ἄλλο τι παρ' ὧν ἀσκεῖ τὰ ἐξαρχικά αὐτοῦ καθήκοντα³.

6. Τὸ δέχεσθαι τὸ ἀξίωμα, ὡς ἐκ τῆς ὀφειλομένης τῇ προΐσταμένη αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ ὑπακοῆς ἂν μὴ ἔχη εὐλογον ἀρνήσεως αἰτίαν. Τοῖς ἀρνούμενοις τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ἀξιώματος ἀπειλεῖται ἔστιν ὅτε, ὑπὸ τῆς προΐσταμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ποινὴ ἐκκλησιαστικῇ⁴.

V.—Ἐξάρχου ὡσαύτως ἐκαλοῦντο ἐπίσκοποι ἐδρεύοντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι μείζονος περιφερείας, ὡς τοιοῦτοι δὲ εἶχον τὰ πρωτεῖα τιμῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ ἐδρευόντων μητροπολιτῶν. Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ἐξάρχων θὰ διαλάβωμεν ἄλλοτε.

Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ.—᾽Οχρωτικά ἔργα τοῦ 5^{ου} π. Χ. αἰῶνος ἐν τῇ Χερσονήσῳ Κυνοσούρας τοῦ Μαραθῶνος.

ἀνετέθη πρεσβυτέρῳ τινὶ ἢ διοίκησις τῶν ἐν τῇ πόλει Φιλαδελφείας πατριαρχικῶν δικαίων ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. ᾽Ορα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 96 - 97.

¹ Οὕτω ἐν τῇ μέχρι τοῦ 15^{ου} αἰῶνος ἐξαρχίᾳ Μαρωνείας, ἧτις διὰ τοῦ ἀπὸ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1646 πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Π. Ἰωαννικίου τοῦ Β' ἐγένετο αὐθις μητρόπολις, ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 251, ἔπαυσεν, ὡς εἰκός, ἀπὸ τῆς τοιαύτης μετατροπῆς ὃ τέως ἐξάρχος νὰ ἀσκή τὰ τοῦ ἐξάρχου. ᾽Ορα αὐτόθι.

² Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Μαΐου 1394 γράμματος τοῦ Π. Ἀντωνίου τοῦ Δ' ἀνετέθη τῷ πρωτοπαπᾷ τῆς μητροπόλεως Μαυροβλαχίας ἢ ἐν αὐτῇ ἄσκησις πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ περὶ τὸν Τρίναβον διατρίβοντος Μ., ἢ ἄλλης θεραπείας τοῦ πράγματος. Α. Ρ., 2, σ. 223 καὶ Η. Ε., σ. 3, 664.

³ Τοιαύτην ρητὴν ἀπαγόρευσιν περιέχει τὸ σιγίλλιον τοῦ Π. Ἰωσήφ τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν τοῦ ὄρους τῆς Δρυανουβαίνης μονὴν νέας Πέτρας. ᾽Ορα ἐν Α. Δ., 4, σ. 362.

⁴ Οὕτω τῷ πρωτοπαπᾷ Πέτρῳ κατασταθέντι ὑπὸ τοῦ Π. ἐξάρχου ἐν Ρωσοβλαχίᾳ μὴ στέργοντι δ' ἀποδεχθῆναι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἠπειλήθη ὑπὸ τοῦ Π. καθάίρεσις, πρὸς ἀποτροπὴν δὲ ταύτης ἐδῆλωσεν ἀποδοχὴν. ᾽Ορα τὸ πρὸς τὸν βοεβόδαν Ρωσοβλαχίας Στέφανον πατριαρχικὸν γράμμα ἐν Η. Ε., 3, σ. 665 - 666.